

Stosunek Polaków do przyjmowania uchodźców

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

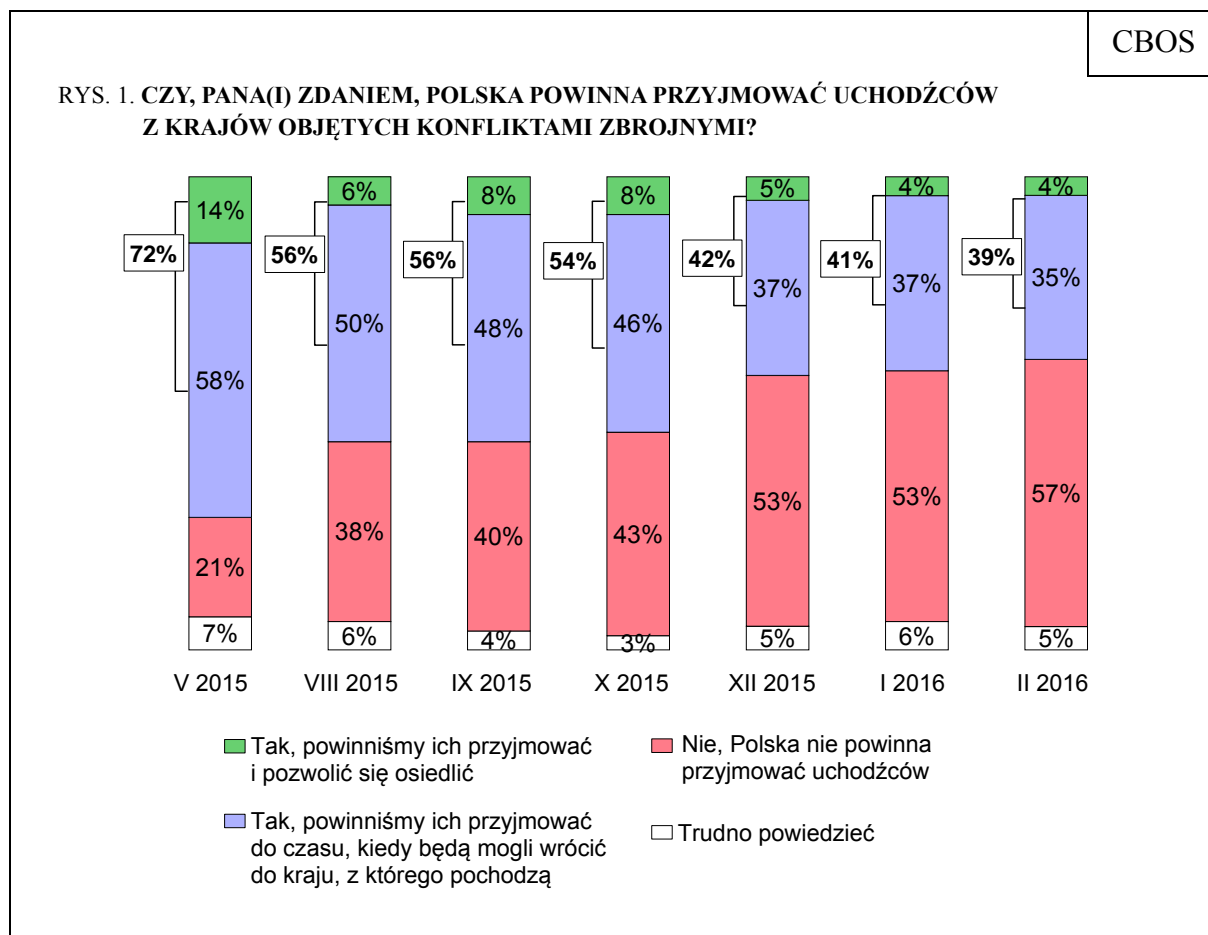
Kryzys migracyjny w Unii Europejskiej trwa. Od kilku miesięcy badamy stosunek Polaków do uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi, w tym do uchodźców z poszczególnych regionów świata. W ubiegłym roku zanotowaliśmy znaczące zmiany postaw – w społeczeństwie polskim rosła niechęć do przyjmowania uchodźców. Kolejny pomiar pokazuje, że zjawisko to utrwała się¹.

CZY POLSKA POWINNA PRZYJMOWAĆ UCHODźCÓW?

Większość Polaków (57%, o cztery punkty procentowe więcej niż w styczniu) uważa, że Polska nie powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi. Mniejsza grupa badanych akceptujących udzielanie im schronienia w Polsce na określony okres, do momentu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą (35%). Postawą marginalną, wyrażaną sporadycznie, jest przekonanie, że Polska powinna przyjmować uchodźców i pozwolić im się tu osiedlić (4%).

Porównując aktualne dane z wynikami pierwszego badania na ten temat, wykonanego niedawno, bo 9 miesięcy temu (w maju 2015 roku), można stwierdzić, jak szybko zmieniły się postawy Polaków: akceptacja dla przyjmowania uchodźców spadła prawie o połowę, z 72% do 39%.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (309) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 lutego 2016 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

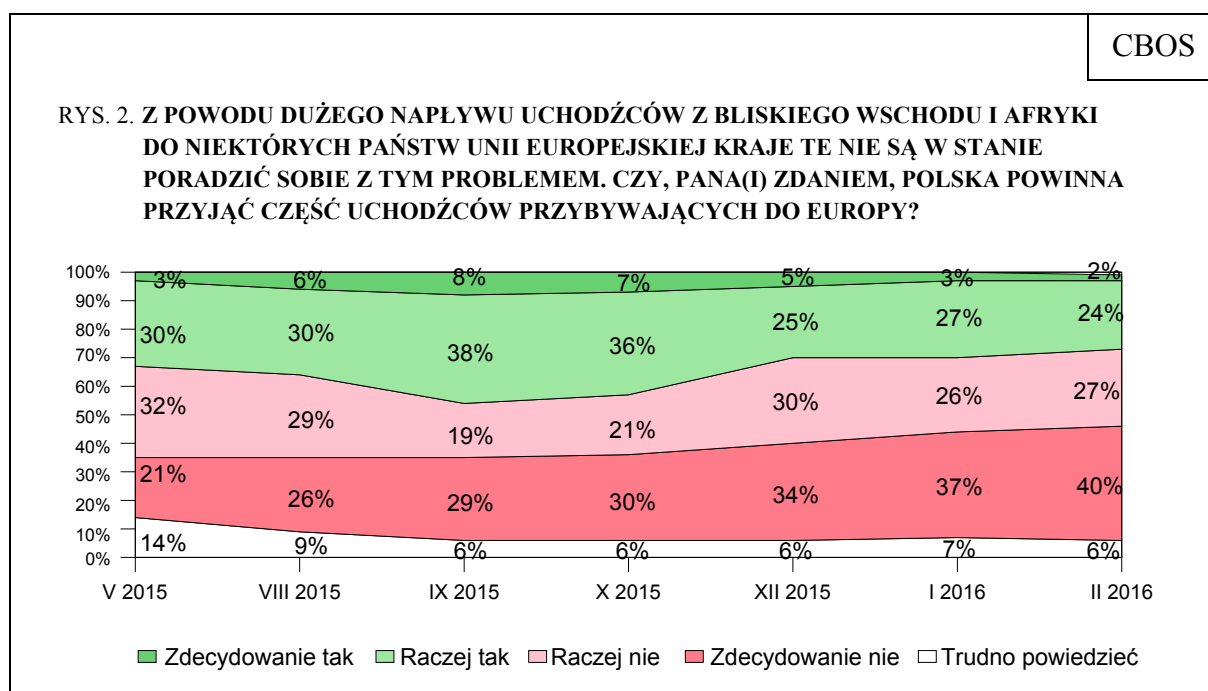

Stosunek do uchodźców różnicuje wiek. Tak jak we wcześniejszych badaniach, osoby młodsze (do 44 roku życia) częściej niż starsze są przeciwnie przyjmowaniu uchodźców. Niechęć do uchodźców spada wraz ze wzrostem miesięcznych dochodów netto na osobę w gospodarstwie domowym. Zamknięcie granic przed uchodźcami popiera większość badanych identyfikujących się z prawicą (58%), połowa określających swoje poglądy jako centrowe (52%) i duża grupa osób utożsamiających się z lewicą (43%). Przeciwno udzieleniu uchodźcom schronienia w Polsce opowiada się dwie trzecie ankietowanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (68%) oraz zasadniczym zawodowym (61%). Udzielenie pomocy częściej akceptują respondenci legitymujący się wyższym (46%) lub średnim (44%) wykształceniem.

Na stosunek do uchodźców nie wpływa częstość praktyk religijnych. Niezależnie od tego, czy respondenci uczestniczą w tych praktykach kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu, czy w ogóle są niepraktykujący – w każdej z tych grup ponad połowa jest zdecydowanie przeciwna przyjmowaniu uchodźców do Polski (zob. tabela aneksowa 1).

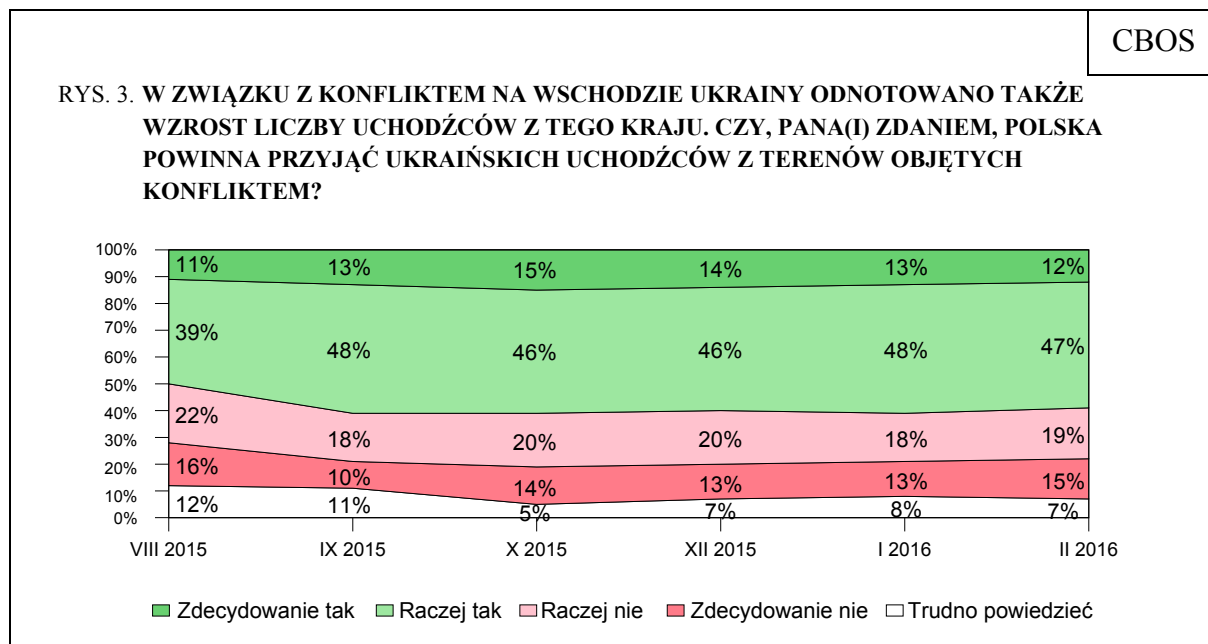
STOSUNEK DO UCHODźCÓW Z BLISKIEGO WSCHODU I AFRYKI ORAZ Z UKRAINY

Wraz z narastaniem niechęci do uchodźców w ogóle, rośnie niechęć do uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki. Co czwarty badany (26%, o 4 punkty procentowe mniej niż w styczniu) akceptuje przyjęcie przez Polskę części uchodźców z tych rejonów. Ponad dwie trzecie (67%, wzrost o 4 punkt procentowe) jest temu przeciwnych.

Postawy wobec uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki są słabo zróżnicowane, co znaczy, że są one dosyć powszechne w polskim społeczeństwie. Poziom akceptacji dla przyjmowania uchodźców z tych regionów jest nieco wyższy u osób starszych, lepiej wykształconych i sytuowanych, mieszkańców dużych miast, określających swoje poglądy jako lewicowe. Niemniej jednak w każdej z wyodrębnionych grup społeczno-demograficznych ponad połowa badanych uważa, że Polska nie powinna przyjmować uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki – zob. tabela aneksowa 2.

Odmienne kształtują się postawy Polaków wobec przyjmowania ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem. Polacy dwukrotnie częściej akceptują udzielanie schronienia swoim wschodnim sąsiadom niż uchodźcom spoza Europy. Ponad połowa respondentów (59%) uważa, że Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców, natomiast jedna trzecia (34%) jest temu przeciwna. Ten wysoki poziom akceptacji utrzymuje się od wielu miesięcy na zbliżonym poziomie.

Spoleczne poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców jest względnie szerokie i w niewielkim stopniu zróżnicowane. Rośnie wraz z wykształceniem oraz dochodami *per capita* w gospodarstwie domowym, częściej wyrażają je także mieszkańcy dużych miast niż mieszkańcy wsi (zob. tabela aneksowa 3).

Różnice w stosunku do uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki oraz Ukrainy ilustrują postawy w dwóch grupach respondentów: (1) akceptujących czasowe udzielenie schronienia uchodźcom z rejonów objętych konfliktem zbrojnym i (2) sprzeciwiających się udzieleniu takiego schronienia.

Większość respondentów akceptujących przyjmowanie uchodźców w większym stopniu aprobuje przybyśzy z Ukrainy (83%) niż z Bliskiego Wschodu i Afryki (60% – w porównaniu ze styczniem spadek o 6 punktów procentowych). W tej grupie co trzecia

osoba jest przeciwna przyjmowaniu uchodźców spoza Europy (32%) i tylko co dziesiąta – uchodźców z Ukrainy (11%).

Wśród przeciwników przyjmowania jakichkolwiek uchodźców niemal powszechny jest sprzeciw wobec udzielania schronienia uchodźcom z Bliskiego Wschodu i Afryki (96%). Natomiast opinie na temat uchodźców z Ukrainy są podzielone (43% badanych z tej grupy akceptuje udzielanie im schronienia w Polsce, a 52% jest temu przeciwnych).

Tabela 1

	Postawy badanych, którzy w kwestii przyjmowania w Polsce uchodźców z rejonów objętych konfliktem zbrojnym:			
	akceptują choćby czasowe udzielenie im schronienia		sprzeciwiają się udzielaniu im schronienia	
	w procentach			
	styczeń (N=430)	luty (N=351)	styczeń (N=559)	luty (N=565)
Akceptacja przyjmowania uchodźców spoza Europy	66	60	4	3
Sprzeciw wobec przyjmowania uchodźców spoza Europy	27	32	94	96
Akceptacja przyjmowania uchodźców z Ukrainy	86	83	44	43
Sprzeciw wobec przyjmowania uchodźców z Ukrainy	10	11	49	52

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Większość Polaków nie akceptuje przyjmowania przez Polskę uchodźców z terenów objętych konfliktami zbrojnymi. Ten sprzeciw zależny jest od regionu, z którego oni pochodzą. Niechęć obejmuje przede wszystkim uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki, w dużo mniejszym stopniu dotyczy Ukraińców.

Takie zróżnicowanie postaw obserwowane jest od początku prowadzenia badań na ten temat, czyli od maja 2015 roku. Obok rosnącej niechęci do uchodźców spoza Europy, przekonanie o potrzebie udzielenia pomocy uchodźcom ukraińskim utrzymuje się na wysokim poziomie.

Opracowała
Jolanta KALKA

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?				Liczba osób
		Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	35	57	5	999
Płeć	Mełczyźni	5	35	55	4	475
	Kobiety	2	35	58	5	524
Wiek	18–24 lata	2	25	67	6	103
	25–34	4	20	72	4	190
	35–44	2	40	54	5	181
	45–54	5	43	49	3	148
	55–64	6	42	49	4	177
	65 lat i więcej	3	39	51	6	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	25	66	6	400
	Miasto do 19 999	3	37	56	4	129
	20 000 – 99 999	4	41	51	4	216
	100 000 – 499 999	3	46	49	2	155
	500 000 i więcej mieszk.	6	44	43	8	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	2	25	68	5	203
	Zasadnicze zawodowe	4	30	61	4	245
	Średnie	4	40	51	5	301
	Wyższe	4	42	49	5	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	49	40	5	127
	Średni personel, technicy	9	49	39	3	40
	Pracownicy adm.-biurowi	2	44	50	4	59
	Pracownicy usług		21	76	4	59
	Robotnicy wykwalifikowani	3	32	61	4	119
	Robotnicy niewykwalifik.	5	30	60	4	61
	Rolnicy	2	19	78		29
	Pracujący na własny rach.	4	39	53	4	43
	Bezrobotni	3	21	69	7	65
	Emeryci	4	38	53	5	233
	Renciści	5	29	62	5	52
	Uczniowie i studenci	1	28	65	6	58
	Gospodynie domowe i inni		37	60	4	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	46	46	2	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	36	53	7	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	3	33	59	4	268
	prywatnym gosp. rolnym	2	25	68	5	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	1	25	68	7	126
	Od 650 do 999 zł	4	27	67	2	146
	Od 1000 do 1399 zł	2	35	60	3	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	5	42	47	6	132
	2000 zł i więcej	6	51	37	6	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	28	67	5	88
	Średnie	4	31	61	4	432
	Dobre	4	41	50	5	479
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1	34	56	9	61
	Raz w tygodniu	2	37	57	4	445
	1–2 razy w miesiącu	3	33	61	4	163
	Kilka razy w roku	8	34	53	5	194
	W ogóle nie uczestniczy	6	35	56	4	131
Poglądy polityczne	Lewica	6	48	43	2	161
	Centrum	2	40	52	6	244
	Prawica	3	36	58	3	294
	Trudno powiedzieć	4	23	66	6	300

Tabela 2

		Z powodu dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki do niektórych państw Unii Europejskiej kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	67	6	997
Płeć	Mężczyźni	25	70	5	473
	Kobiety	28	65	7	524
Wiek	18–24 lata	21	76	3	103
	25–34	17	78	4	190
	35–44	23	71	6	180
	45–54	33	61	6	148
	55–64	38	58	5	175
	65 lat i więcej	28	61	11	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	73	8	399
	Miasto do 19 999	25	69	6	129
	20 000 – 99 999	31	63	6	216
	100 000 – 499 999	34	61	4	154
	500 000 i więcej mieszk.	34	60	6	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	18	73	10	201
	Zasadnicze zawodowe	23	72	5	244
	Średnie	30	63	7	302
	Wyższe	34	62	4	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	58	4	127
	Średni personel, technicy	42	53	5	40
	Pracownicy adm.-biurowi	33	60	6	60
	Pracownicy usług	15	82	3	59
	Robotnicy wykwalifikowani	23	75	2	117
	Robotnicy niewykwalifik.	19	70	11	61
	Rolnicy	18	78	4	29
	Pracujący na własny rach.	34	66		43
	Bezrobotni	17	75	8	65
	Emeryci	28	62	10	231
	Renciści	27	66	6	52
	Uczniowie i studenci	28	69	3	58
	Gospodynie domowe i inni	18	73	9	55
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	62	5
spółce właścicieli prywatnych i państwa		33	62	5	104
sekt. pryw. poza rolnict.		23	72	4	267
prywatnym gosp. rolnym		24	72	4	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	15	77	7	124
	Od 650 do 999 zł	21	71	8	146
	Od 1000 do 1399 zł	29	66	5	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	25	65	10	132
	2000 zł i więcej	44	51	5	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	21	74	5	88
	Średnie	22	70	8	431
	Dobre	32	63	5	478
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	68	6	60
	Raz w tygodniu	26	68	6	445
	1–2 razy w miesiącu	23	71	6	163
	Kilka razy w roku	31	62	7	192
	W ogóle nie uczestniczy	29	66	4	132
Poglądy polityczne	Lewica	40	57	4	162
	Centrum	29	66	6	244
	Prawica	25	70	5	293
	Trudno powiedzieć	19	71	10	298

Tabela 3

		W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób	
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć		
		%	%	%		
Ogółem		59	34	7	998	
Płeć	Mężczyźni	61	34	5	475	
	Kobiety	57	35	9	523	
Wiek	18–24 lata	55	41	4	103	
	25–34	50	46	4	190	
	35–44	61	32	7	182	
	45–54	67	26	7	148	
	55–64	63	31	6	176	
	65 lat i więcej	57	32	11	200	
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	42	8	400	
	Miasto do 19 999	56	36	9	129	
	20 000 – 99 999	63	32	5	216	
	100 000 – 499 999	68	26	6	155	
	500 000 i więcej mieszk.	74	24	2	97	
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	46	11	202	
	Zasadnicze zawodowe	53	40	7	245	
	Średnie	65	28	7	301	
	Wyższe	70	28	3	250	
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	24	4	127	
	Średni personel, technicy	66	28	6	40	
	Pracownicy adm.-biurowi	65	28	7	60	
	Pracownicy usług	64	34	2	59	
	Robotnicy wykwalifikowani	56	39	4	119	
	Robotnicy niewykwalifik.	38	56	6	61	
	Rolnicy	67	28	6	29	
	Pracujący na własny rach.	73	27		43	
	Bezrobotni	48	43	9	65	
	Emeryci	55	34	11	231	
	Renciści	48	42	10	52	
	Uczniowie i studenci	66	32	2	58	
	Gospodynie domowe i inni	55	32	13	55	
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	65	32	4	137
		spółce właścicieli prywatnych i państwa	60	36	4	104
sekt. pryw. poza rolnict.		63	33	4	268	
prywatnym gosp. rolnym		63	32	5	33	
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	48	8	126	
	Od 650 do 999 zł	59	37	4	146	
	Od 1000 do 1399 zł	59	34	7	195	
	Od 1400 zł do 1999 zł	69	23	8	132	
	2000 zł i więcej	69	27	4	165	
Ocena własnych war. mater.	Złe	45	50	5	88	
	Średnie	56	36	9	431	
	Dobre	64	30	5	479	
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	22	9	61	
	Raz w tygodniu	58	33	8	443	
	1–2 razy w miesiącu	62	36	2	163	
	Kilka razy w roku	55	37	7	194	
	W ogóle nie uczestniczy	58	37	5	132	
Poglądy polityczne	Lewica	69	25	6	162	
	Centrum	59	36	5	243	
	Prawica	68	27	5	294	
	Trudno powiedzieć	44	46	10	300	